

Vzdělávací oblast : **ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**

Vyučovací předmět: **PRACOVNÍ ČINNOSTI – 2. stupeň ZŠ**

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Obsahové, časové a organizační vymezení

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dotace							1+1	1	1	0+1
Povinnost (skupina)							povinný	povinný	povinný	povinný

Vyučovací předmět praktické činnosti je zařazen samostatně v 1. - 5. ročníku v hodinové dotaci 1 h týdně. Tento předmět vede žáky k vytváření různých předmětů jednoduchými postupy z tradičních a netradičních materiálů. Při výuce jsou žáci vedeni slovním návodem nebo předlohou, používají vhodné nástroje, nářadí a pomůcky. Upevňují si návyky hygieny práce a seznamují se se zásadami bezpečnosti.

Pracovní činnosti v sobě zahrnují především tato průřezová témata: environmentální výchovu, osobnostní a sociální výchovu, mediální výchovu. Využívají metod a forem práce založených na samostatné činnosti i na žákovské spolupráci. Rozvíjí vzájemné učení na základě prezentace vlastních postupů a výrobků, zpracování informací a uplatnění znalostí i dovedností z ostatních předmětů.

Žák je hodnocen v průběhu celého pracovního procesu. Hodnocení zahrnuje schopnosti zpracovat informace, dovést činnost k finálnímu výrobku a prezentovat jej. Zároveň jsou zohledňovány individuální schopnosti žáka i aplikace již získaných dovedností či vědomostí.

Vyučovací předmět praktické činnosti je zařazen samostatně v 6. ročníku v hodinové dotaci 2 h týdně a v 7., 8. a 9. ročníku v hodinové dotaci 1 h týdně. Volně navazuje na předmět praktické činnosti vyučovaný v 1. - 5. ročníku. Žáci získávají během 6. - 9. třídy znalosti a

dovednosti, které mohou v budoucnosti využít v praktickém životě. Učí se zvládat jednoduché pracovní postupy při přípravě pokrmů a způsob jejich podávání. Osvojují si některé postupy při práci na zahradě nebo získávají znalosti o léčivých a pokojových rostlinách a jejich pěstování.

Také se seznamují s drobnými technickými pracemi v domácnosti a naučí se zacházet s různým technickým materiálem a náradím. Vyzkouší si svoji zručnost v keramické dílně. Tento předmět napomáhá v utváření představ o naplnění volného času a inspiruje žáky při rozhodování o volbě povolání.

Praktické činnosti v sobě zahrnují především tato průřezová témata: environmentální výchovu, osobnostní a sociální výchovu.

Nejčastěji používané metody a formy práce jsou založeny na spolupráci ve dvojicích nebo skupinách.

Žák je hodnocen v průběhu celého pracovního procesu. Sleduje se především schopnost využití získaných teoretickou znalostí v praktických situacích s ohledem na jeho manuální schopnosti. Při hodnocení je také přihlíženo k aktivitě a míře zapojení při plnění zadaných úkolů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáka

KOMPETENCE K UČENÍ

UČITELÉ

- zadávají úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vedou žáky, aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- pozorují pokrok u všech žáků v hodině

ŽÁCI

- osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

UČITELÉ

- zadávají úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- kladou otevřené otázky

ŽÁCI

- promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- poznatky aplikují v praxi

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

UČITELÉ

- zadávají úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vedou žáky, aby na sebe brali ohledy

ŽÁCI

- rozšiřují si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- využívají informační zdroje k získání nových poznatků

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

UČITELÉ

- podle potřeby pomáhají žákům
- každému žákovi umožňují zažít úspěch
- dodávají žákům sebedůvěru

ŽÁCI

- učí se spolupracovat a vzájemně si pomáhat
- pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí respektovat nápady druhých

KOMPETENCE OBČANSKÉ

UČITELÉ

- vyžadují dodržování pravidel slušného chování
- dodávají žákům sebedůvěru

ŽÁCI

- respektují pravidla při práci
- dokáží přivolat pomoc při zranění
- chápou základní ekologické souvislosti, chrání a oceňuje naše kulturní tradice a historické dědictví
- projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům

KOMPETENCE PRACOVNÍ

UČITELÉ

- vedou žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- jasnými pokyny směřují činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

ŽÁCI

- jsou vedeni k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- jsou vedeni ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů

6. ROČNÍK – DOTACE: 1+1, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
- dokáže udržet své pracoviště v pořádku
- používá vhodné pracovní nářadí a nástroje a správně s nimi zachází
- svědomitě dbá o údržbu nářadí
- dokáže účinně spolupracovat ve skupině
- dodržuje technologickou kázeň
- dokáže poskytnout první pomoc při úrazu
- zná význam zeleniny pro zdraví člověka
- dokáže rozdělit zeleninu podle užitkové části zeleniny
- vysvětlí význam užitkovosti rostlin
- určí, které části se zpracovávají
- provede základní ošetření rostlin dle pokynů učitele
- porovná různé druhy půd
- odhadne i vhodnost nebo nevhodnost jednotlivých druhů pro pěstování
- seznamuje se s jednoduchými pracovními postupy při práci s půdou
- uvědomuje si sled podzemních prací na zahradě a zahrádce v závislosti na počasí a přírodních zákonitostech
- důležitost správného zpracování půdy

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<p>- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty</p> <p>- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím; poskytne první pomoc při úrazu</p> <p>- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</p> <p>- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu</p> <p>- seznamuje se s vlastnostmi půdy a jejím významem pro život</p> <p>- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hygiena a bezpečnost práce <ul style="list-style-type: none"> - seznámení s pracovním řádem a bezpečností práce - aplikuje vydávání a ukládání pracovního náradí - chrání své zdraví a oznámí svá zdravotní omezení - používá vhodné oblečení ▪ Pracovní pomůcky <ul style="list-style-type: none"> - rozezná a popíše pracovní náradí - posoudí, které náradí použije k dané činnosti ▪ Zelenina <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná rozdíl mezi osivem a sadbou - pěstuje určené druhy zeleniny - umí zařadit jejich zástupce do jednotlivých skupin ▪ Okopaniny, olejniny a přadné rostliny <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává vybrané druhy a posoudí jejich využití ▪ Péče o školní pokojové a venkovní rostliny <ul style="list-style-type: none"> - dokáže ošetřovat pokojové a venkovní rostliny (zalévání, přesazování, hnojení a množení) ▪ Půda <ul style="list-style-type: none"> - půda a její vlastnosti, možnosti zpracování půdy - ochrana rostlin a půdy ▪ Praktické práce na pozemku <ul style="list-style-type: none"> - hrabání listí, pletí, kypření, okopávání, zalévání 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - sebepoznání a sebepojetí (<i>osobní zodpovědnost za své zdraví</i>) - mezilidské vztahy (<i>spolupráce v týmu</i>) - řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí (<i>aktivní utváření zdravého životního prostředí</i>) <p>PŘESAHY:</p> <p>VKZ (6. ročník) : zdraví VKZ (7. ročník) : výživa člověka; zdravý životní styl; příprava pokrmů PŘS(6. ročník) : nebuněčné organismy PŘS(7. ročník) : krytosemenné rostliny Z (6. ročník) : světové zemědělství; pedosféra Z (9. ročník) : zemědělství ČR</p>

7. ROČNÍK – DOTACE: 1, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
- dokáže udržet své pracoviště v pořádku
- používá vhodné pracovní nářadí a nástroje a správně s nimi zachází, svědomitě dbá o jejich údržbu
- dokáže účinně spolupracovat ve skupině
- dodržuje technologickou kázeň
- dokáže poskytnout první pomoc při úrazu
- provede základní ošetření rostlin dle pokynů učitele
- uvědomuje si sled jarních prací na zahradě a zahrádce v závislosti na počasí a přírodních zákonitostech
- důležitost správného zpracování půdy
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- umí udržovat pořádek v kuchyni, umí se v kuchyni bezpečně pohybovat
- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče; provádí drobnou domácí údržbu
- poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí, bezpečně zachází se základními čisticími prostředky
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- bezpečně zachází s používanými nástroji, aby nedocházelo k úrazům ani k poškozování pracovního místa
- rozvíjí své estetické cítění
- vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ, opracovává a aranžuje přírodniny
- sbírá, třídí, suší rostliny, listy a semena
- samostatně pracuje podle jednoduchého pracovního postupu
- zkoumá vlastnosti jednotlivých materiálů a navrhne jejich nejlepší využití pro dosažení předpokládaného efektu
- tvořivě řeší zadané úkoly
- vhodnou komunikací překonává možné problémy, navrhne možná řešení a obhájí svůj názor vhodnými argumenty
- hodnotí svoji práci i práci druhých; hodnotí reklamy a jejich pravdivost
- využívá různé zdroje informací

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<p>- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</p> <p>- dodržuje při komunikaci zásady slušného chování</p> <p>- je veden ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě</p> <p>- účinně spolupracuje s ostatními v pracovní skupině</p> <p>- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu</p> <p>- správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu</p> <p>- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem i prvky lidových tradic</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hygiena a bezpečnost práce <ul style="list-style-type: none"> - seznámení s pracovním řádem a bezpečností práce - aplikuje vydávání a ukládání pracovního nářadí - chrání své zdraví a oznámí svá zdravotní omezení - používá vhodné oblečení ▪ Ovocné rostliny <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná a zařadí vybrané druhy ovocných rostlin - vysvětlí způsoby jejich pěstování a využití - rozezná způsoby rozmnožování ▪ Péče o školní pokojové rostliny <ul style="list-style-type: none"> - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu ▪ Praktické práce <ul style="list-style-type: none"> - hrabání listů - správná technika pletí, kypření, okopávání a zalévání - péče o rostliny v areálu školy, úklid v okolí školy ▪ Dekoratивní práce <ul style="list-style-type: none"> - využití různých technik zdobení skla, popř. porcelánu, keramiky, vhodné kombinování barev a motivů 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání (<i>kultura stolování</i>) - sebepoznání a sebepojetí - mezilidské vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - kreativita - komunikace <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního (<i>odpovědnost ve vztahu k biosféře, ochraně přírody a k přírodním zdrojům prostředí</i>) <p>VMEGS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objevujeme Evropu a svět (<i>stravovací návyky a zvyklosti ostatních národů</i>)

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	7.
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízeními včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem - provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Příprava pokrmů <ul style="list-style-type: none"> - organizace a bezpečnost práce (obsluhování kuchyňských spotřebičů) - základní vybavení kuchyně, udržování pořádku a čistoty - výběr a nákup potravin, příprava jednoduchého pohoštění ze studené kuchyně - základní způsoby tepelné úpravy pokrmů - základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů ▪ Práce s drobným materiálem <ul style="list-style-type: none"> - práce s různými materiály a přírodninami, výroba drobných užitkových předmětů ▪ Vedení domácnosti <ul style="list-style-type: none"> - bytové prostory a jejich funkce, vybavení, údržba a úklid - bytový textil, doplňky - příprava pokrmů - vliv reklamy na budování estetického názoru - první pomoc - ideální bydlení - finanční rozvaha 	<p><u>MV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení (<i>recepty a návody v tisku, televizní a rozhlasové pořady</i>) <p>PŘESAHY:</p> <p>VKZ (6. ročník) : zdraví VKZ (9. ročník): bydlení</p> <p>PŘS(6. ročník) : nebuněčné organismy</p> <p>Z (6. ročník) : pedosféra</p>

8. ROČNÍK – DOTACE: 1, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
- dokáže udržet své pracoviště v pořádku
- používá vhodné pracovní nářadí a nástroje a správně s nimi zachází
- svědomitě dbá o údržbu nářadí
- dokáže účinně spolupracovat ve skupině
- provede základní ošetření rostlin dle pokynů učitele
- orientuje se v nejnámějších léčivých rostlinách
- posoudí zásady sběru, sušení, uchovávání, použití a množení léčivých rostlin
- vysvětlí zneužívání léčivých i jiných rostlin jako drogy (zná běžné jedovaté rostliny naší přírody)
- zvládá pracovní postupy při pěstování okrasných rostlin, množení okrasných rostlin, přesazování, zalévání
- objasní podmínky pěstování pokojových rostlin
- bezpečně používá potřebné nástroje
- zkoumá vlastnosti jednotlivých materiálů a navrhne jejich nejlepší využití pro dosažení předpokládaného efektu
- poznává lidové tradice
- tvořivě řeší zadané úkoly
- vhodnou komunikací překonává možné problémy
- navrhne možná řešení a obhájí svůj názor vhodnými argumenty
- hodnotí svoji práci i práci druhých
- hodnotí reklamy a jejich pravdivost
- využívá různé zdroje informací
- dokáže připravit zvolený pokrm
- ověří si svoje schopnosti při ručním šití
- seznámí se s šicím strojem a jeho funkcí
- seznámí se se symboly pro praní a čištění materiálů

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<ul style="list-style-type: none"> - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - seznámí se se základními pojmy - tvořivě přistupuje k řešení zadaného úkolu - účinně spolupracuje s ostatními v pracovní skupině - dodržuje při komunikaci zásady slušného chování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hygiena a bezpečnost práce <ul style="list-style-type: none"> - seznámení s pracovním řádem a bezpečností práce - aplikuje vydávání a ukládání pracovního náradí - chrání své zdraví a oznámí svá zdravotní omezení - používá vhodné oblečení ▪ Méně známé druhy ovocných rostlin <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná vybrané druhy méně známých a exotických ovocných rostlin - navrhne způsoby a místa jejich pěstování a jejich využití ▪ Léčivé rostliny a koření <ul style="list-style-type: none"> - rozliší vybrané druhy léčivých rostlin a koření, dokáže je vypěstovat - jejich léčivé účinky a i možné zneužití (drogy) ▪ Péče o školní pokojové rostliny <ul style="list-style-type: none"> - dokáže ošetřovat pokojové a venkovní rostliny - zná podmínky pěstování pokojových rostlin ▪ Vedení domácnosti <ul style="list-style-type: none"> - zdravý životní styl - úklid exteriéru a interiéru, drobné opravy a vylepšení - lidové tradice - bezpečný provoz v kuchyni, příprava pokrmů - péče o prádlo-drobné opravy (šití), praní, čištění - současné vymoženosti k usnadnění práce 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - sebepoznání a sebepojetí - mezilidské vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - kreativita - komunikace <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí (<i>přírodní a umělé materiály</i>) - lidské aktivity a problémy životního prostředí - základní podmínky života <p>VMEGS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objevujeme Evropu a svět (<i>úpravy interiérů, exteriérů- časopisy</i>) <p>PŘESAHY:</p> <p>VKZ (6., 9. ročník) : zdraví, bydlení PŘS (6., 7., 8 ročník) : nebuněčné organismy; krytosemenné rostliny; člověk Z (6., 7 ročník) : biosféra, pedosféra, Asie</p>

9. ROČNÍK – DOTACE: 0+1, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
- dokáže udržet své pracoviště v pořádku
- používá vhodné pracovní nářadí a nástroje a správně s nimi zachází
- svědomitě dbá o údržbu nářadí
- dokáže účinně spolupracovat ve skupině
- orientuje se v problematice vztahu rostlin a zdraví člověka
- uvědomuje si vliv člověka na životní prostředí - ve smyslu regionálním i globálním
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<p>- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</p> <p>- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty</p> <p>- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</p> <p>- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hygiena a bezpečnost práce <ul style="list-style-type: none"> - seznámení s pracovním řádem a bezpečností práce na školním pozemku a v učebně - aplikuje vydávání a ukládání pracovního nářadí - chrání své zdraví (očkování proti tetanu) a oznámí svá zdravotní omezení (alergie, astma, ...) - používá vhodné oblečení ▪ Zásady pěstování vybraných rostlin <ul style="list-style-type: none"> - dokáže na příkladu vyvodit podmínky pro život rostlin - aplikuje prakticky znalost základů pěstování a ošetřování okrasných a pokojových květin - vybere vhodný pracovní postup a pomůcky pro pěstování - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ▪ Ekologie <ul style="list-style-type: none"> - odhadne problém dopadu vlastních aktivit na prostředí kolem sebe – lesní monokultury, feromony - objasní problematiku třídění a zpracování odpadů - chápe význam zemědělství v péči o životní prostředí (ekofarmy, bioprodukty) 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - sebepoznání a sebepojetí - mezilidské vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí (<i>vliv prostředí na život</i>) <p>MV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení <p>PŘESAHY: PŘS(6., 7., 9. ročník) : nebuněčné organismy, mnohobuněční (nižší) živočichové, krytosemenné a nahosemenné rostliny, ekologie a ochrana životního prostředí OV (6. ročník) : náš region, naše vlast Z (7., 8. ročník) : Afrika, Atlantský o., Evropa - přírodní poměry, obyvatelstvo a hospodářské poměry</p>